

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., P., zastúpenej advokátskou kanceláriou o. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 859/10 a postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Bratislava, oddelenia vyšetrovania v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2012 faxom a následne 20. januára 2012 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou o. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. J. H., ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 859/10 a postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Bratislava, oddelenia vyšetrovania (ďalej len „úrad boja proti organizovanej kriminalite“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podniká okrem iného v oblasti vedenia účtovníctva. Sídlo sťažovateľky podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I je na adrese...

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Piešťany z 12. decembra 2010 bolo začaté trestné stíhanie pre pokračujúci zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona proti neznámemu páchatel'ovi vystupujúcemu v postavení konateľa obchodnej spoločnosti C., s. r. o. Opatrením prezidenta Policajného zboru sp. zn. PPZ-BOK-BA-1-408-002/2011 bola určená príslušnosť vyšetrovateľov úradu boja proti organizovanej kriminalite, kde je trestné konanie vedené pod sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011.

V uvedenej trestnej veci bol Okresným súdom Piešťany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. OS-PN-V-27-1/2011-OUS-Ntt zo 14. novembra 2011 vydaný príkaz na domovú prehliadku v rodinnom dome nachádzajúcom sa na ulici..., zapísanom na liste vlastníctva...,

katastrálne územie G... a v priestoroch k nemu prislúchajúcich, ktorého vlastníkmi sú J. B. ml. a B. B., ktorá má na tejto adrese aj trvalý pobyt.

V danej trestnej veci bol okresným súdom pod sp. zn. OAS-PN-V-22-1/2011-UOS-Ntt zo 14. novembra 2011 tiež vydaný príkaz na domovú prehliadku v rodinnom dome nachádzajúcom sa na ulici..., katastrálne územie G., zapísanom na liste vlastníctva... a priľahlých pozemkoch parcely č..., ktorých vlastníkmi sú J. B. st. a A. B. a kde je na trvalý pobyt prihlásená B. B.

Súčasne bol v danej trestnej veci okresnou prokuratúrou vydaný príkaz č. k. 1 Pv 859/10-22 zo 14. novembra 2011 na uchovanie a vydanie počítačových údajov, ktorým sa B. B. prikázalo, aby vydala na účely trestného konania počítačové údaje, na ktorých sa majú nachádzať účtovné doklady v príkaze špecifikovaných obchodných spoločností.

Domová prehliadka na základe uvedených príkazov na vykonanie domovej prehliadky bola vykonaná 15. novembra 2011 a ako vyplýva zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky sp. zn. ČVS: PPZ-OS-PN-V-27-1/2011-OUS-Ntt, boli zaistené hnutelné veci, najmä notebook Samsung a dátové nosiče.

Podľa názoru sťažovateľky k vykonaniu domovej prehliadky došlo „*neoprávnene a v rozpore s príslušnými právnymi predpismi*“, pretože ako vyplýva z už uvedených príkazov na vykonanie domovej prehliadky, ich cieľom a účelom bolo zaistenie hnutelných vecí nachádzajúcich sa vo vlastníctve, resp. držbe B. B., „*pri vykonaní domovej prehliadky však bolo neoprávnene zasiahnuté*“ do práv sťažovateľky, keďže nebola „*žiadnym spôsobom o vykonaní domovej prehliadky*“ upozornená ani k jej vykonaniu prizvaná, a teda nemala možnosť sa k jej vykonaniu vyjadriť napriek tomu, že v priestoroch, v ktorých sa domová prehliadka vykonávala, má v nájme kancelárske priestory. Pokiaľ ide o veci zaistené počas domovej prehliadky, tieto podľa sťažovateľky sú v jej vlastníctve, a nie vo vlastníctve B. B. ako osoby označenej v príkaze na vykonanie domovej prehliadky, a teda jej boli nezákonným spôsobom odňaté.

Sťažovateľka sa tiež domnieva, že vzhľadom na skutočnosť, že zaistené počítačové vybavenie obsahovalo aj údaje o iných osobách, ktoré „*vecne ani personálne nijako nesúviseli s vyššie uvedeným trestným konaním*“, bolo porušené aj právo sťažovateľky na ochranu súkromia a rešpektovanie rodinného života.

V súvislosti s vykonanými domovými prehliadkami sťažovateľka tiež namietala, že jej kancelária sa nachádza na dvore rodinného domu, na parcele..., pričom táto parcela nebola uvedená ani v jednom z príkazov na vykonanie domovej prehliadky. Napriek tomu sa domová prehliadka vykonala aj v týchto kancelárskych priestoroch, ktoré sú v nájme sťažovateľky.

Sťažovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že príkazy na vykonanie domovej prehliadky vydané okresným súdom nie sú určité do takej miery, aby sa na ich základe mohla domová prehliadka vykonať. Ide najmä o nepresné označenie nehnuteľnosti..., ktoré na uvedených príkazoch absentovalo. Taktiež v žiadnom z príkazov nebola uvedená už spomínaná parcela... a súčasne v príkaze sp. zn. OS-PN-V-22-112011-OVS-Ntt zo 14. novembra 2011 boli uvedené parcely, ktoré nie sú vo vlastníctve tam uvedených osôb. Sťažovateľka tiež argumentovala, že nemá vedomosť o existencii parciel č... označených v predmetnom príkaze na vykonanie domovej prehliadky. Formuláciu, že pri domovej prehliadke sa majú zaistiť aj „*d'alšie veci pochádzajúce z trestnej činnosti*“ považuje sťažovateľka za tak všeobecnú a neurčitú, že nemôže byť podkladom pre vykonanie domovej prehliadky.

Vo svojej argumentácii sťažovateľka poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutie Peck proti Spojené kráľovstvo z 28. januára 2003), v ktorej boli v prípade práva na ochranu obydlia vymedzené minimálne kritériá potrebné pre účely posúdenia dodržania garancií podľa čl. 8 dohovoru v súvislosti s vykonaním domovej prehliadky.

Sťažovateľka tiež namietala neoprávnenosť vydania príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov okresnou prokuratúrou, ktorý podľa názoru sťažovateľky nemal byť

adresovaný B. B. ako fyzickej osobe, keďže táto nikdy nebola a nie je podnikateľkou. Orgány činné v trestnom konaní však napriek tomu zhabali počítačové vybavenie, ktoré je vo vlastníctve subjektu odlišného od B. B., teda vo vlastníctve sťažovateľky.

Sťažovateľka uviedla, že v súlade s § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podala podnet na preskúmanie postupu orgánov činných v trestnom konaní v danej trestnej veci z rovnakých dôvodov, ako uvádza v sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o. na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov zaručeného v čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 1Pv 859/10-22 a Odboru boja proti organizovanej kriminalite prezídia policajného zboru SR, Prezídium Policajného zboru SR v konaní vedenom po sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011 porušené bolo.

Príkaz na domovú prehliadku vydaný Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. OS-PN-V-27-1/2011-OUS-Ntt zo dňa 14. 11. 2011 sa zrušuje.

Príkaz na domovú prehliadku vydaný Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. OS-PN-V-22-1/2011-OUS-Ntt zo dňa 14. 11. 2011 sa zrušuje.

Príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov Okresnej prokuratúry Piešťany zo dňa 14. 11. 2011, sp. zn. 1Pv 859/10-22 sa zrušuje.

Okresnej prokuratúre Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 1Pv 859/10-22 zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv spoločnosti N., spol. s. r. o., zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd a práva zaručeného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odboru boja proti organizovanej kriminalite prezídia policajného zboru SR, Prezídium Policajného zboru SR v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011 zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv spoločnosti N., spol. s. r. o., zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd a práva zaručeného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi obchodnej spoločnosti N., spol. s. r. o. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3000 EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je mu Okresná prokuratúra Piešťany a Odbor boja proti organizovanej kriminalite prezídia policajného zboru SR, Prezídium Policajného zboru SR povinný spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresná prokuratúra Piešťany a Odbor boja proti organizovanej kriminalite prezídia policajného zboru SR, Prezídium Policajného zboru SR sú povinný spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania v sume 269,50 EUR do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa čl. 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 859/10 a postupom úradu boja proti organizovanej kriminalite v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-170/BOK-BA-2011 pri vykonaní domovej prehliadky v kancelárskych priestoroch sťažovateľky.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť

do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 citovaného zákona ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd uznáva podnet a opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane takých, ktoré uplatnila sťažovateľka. Sťažovateľka sama v sťažnosti uviedla, že z dôvodu preskúmania postupu orgánov činných v trestnom v konaní pri vykonávaní domovej prehliadky podala podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, ktorý dosiaľ nebol vybavený.

Vzhľadom na to ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03).

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť

skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, IV. ÚS 126/07).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (vrátane tých práv, ktoré uplatnila sťažovateľka, m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytoval a stále poskytuje sťažovateľke prostriedok nápravy – podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohla, resp. môže domáhať preskúmania zákonnosti napadnutého postupu okresnej prokuratúry, ako aj postupu úradu boja proti organizovanej kriminalite pri vykonaní domovej prehliadky v tejto trestnej veci.

Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

Ako vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľka podala podnet v zmysle § 31 zákona o prokuratúre, ktorý nebol dosiaľ príslušnou prokuratúrou vybavený, nevyužila opakovaný podnet, ale obrátila sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola jej sťažnosť pri predbežnom prerokovaní ako podaná predčasne podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Je potrebné poznamenať, že citované ustanovenia § 31 a § 36 zákona o prokuratúre sa týkajú všetkých konaní a postupov v ňom vymenovaných orgánov verejnej moci, ktoré sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane

úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy), (m. m. IV. ÚS 126/07).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012